

Աննա Հենրիկի Աբաջյան

✉ abajyan.anna@ysu.am

Հայ բանասիրության ֆակուլտետ

Հայոց լեզվի պատմության և ընդհանուր լեզվաբանության ամբիոն
Ամբիոնի վարիչ (պրոֆեսոր)

Կրթություն

Հաստատություն	ԵՊՀ
Ֆակուլտետ	Հայ բանասիրության
Տարեթիվ	1987 - 1991
Աստիճան/կոչում	Ասպիրանտ

Հաստատություն	ԵՊՀ
Ֆակուլտետ	Հայ բանասիրության
Տարեթիվ	1982 - 1987
Աստիճան/կոչում	Դիպլոմավորված մասնագետ

Գիտական աստիճան/կոչում

Հաստատություն	ԳԱԱ Հ Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտ
Տարեթիվ	2006
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների դոկտոր
Մասնագիտություն	Բանասիրական գիտություններ
Գիտական թեմա	«Հայերենի հոլովական համակարգի ըմբռնումը և պատմական զարգացումը հայ քերականագիտության մեջ»

Հաստատություն	ԵՊՀ գիտխորհուրդ
Տարեթիվ	1992
Աստիճան/կոչում	Գիտությունների թեկնածու
Մասնագիտություն	Բանասիրական գիտություններ
Գիտական ղեկավար	Մանվել Ասատրյան
Գիտական թեմա	«Անցյալ կատարյալ ժամանակը հայերենում»

Լեզուների իմացություն

Հայերեն Ռուսերեն English

Աշխատանքային փորձ

Հաստատություն	ԵՊՀ
---------------	-----

Ժամանակահատված

2022 մինչ օրս

Պաշտոն

հայոց լեզվի պատմության և ընդհանուր լեզվաբանության ամբիոնի վարիչ

Հաստատություն

ԵՊՀ

Ժամանակահատված

2015 - 2022

Պաշտոն

հայոց լեզվի պատմության ամբիոնի վարիչ

Գիտական հետաքրքրություններ

- Հայոց լեզվի քերականություն, համեմատական քերականություն

Պետական մրցանակներ և պատվավոր կոչումներ

2019 ԵՊՀ 100ամյակի ոսկե մեդալ

2014 ԵՊՀ 95ամյակի արծաթե մեդալ

Հրատարակումներ

Հոդված

Մանուկ Աբեղյանի «Ռուս-հայերեն իրավաբանական առձեռն բառարանը»

Աննա Աբաջյան

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2024 6-15

Հոդված

ԳՐԱԲԱՐԻ ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱՀԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԴՐՍԵՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ ԱՐԴԻ ԱՐԵՎԵԼԱՀԱՅԵՐԵՆԻ ԵԶՐՈՒՅԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՒՄ

Աննա Աբաջյան

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2024 5-14

Հոդված

ԳՐԱԲԱՐԻ ԵԶՐՈՒՅԹՆԵՐԻ ԴՐՍԵՎՈՐՈՒՄՆԵՐԸ ԳՐԻԳՈՐ ՆԱՐԵԿԱՑՈՒ «ՄԱՏԵԱՆ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ» ԵՐԿՐՈՒՄ

Աննա Աբաջյան, Անահիտ Յուզբաջյան

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2024 15-21

Մենագրություն

ԳՐԱԲԱՐԸ՝ ՈՐՈՇԵՍ ԱՐԴԻ ԱՐԵՎԵԼԱՀԱՅԵՐԵՆԻ ԲԱՌԱՊԱՇՈՒՄԻ ՀԱՐՍԱՑՄԱՆ ԵՎ ՏԵՐՄԻՆԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ ԱՐՔՈՒՐ

Նարինե Դիլբարյան, Աննա Աբաջյան, Սիրարփի Կարապետյան, Անահիտ Յուզբաջյան

2024 401

Հոդված

Հասարակական-քաղաքական հարաբերություններ արտահայտող եզրույթները Փավստոս Բուզանդի «Բուզանդարան պատմութիւնք» երկում

Աննա Աբաջյան, Անահիտ Յուզբաջյան

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2023 88-100

Հոդված

Ռազմաքաղաքական և իրավական հարաբերություններ արտահայտող եզրույթները գրաբարում
Աբաջյան Աննա, Յուզբաշյան Անահիտ

Լրատու - Մեսրոպ Մաշտոց համալսարան 2023 259-271

Մենագրություն

Հուշարձան Մանուկ Աբեղյանին

Աննա Աբաջյան

2023 324

Հոդված

Տարածական բաժանումներ արտահայտող եզրույթները գրաբարում

Աբաջյան Աննա, Յուզբաշյան Անահիտ

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2023 73-83

Հոդված

Որ, թե շաղկապների բազմագործառույթային դերը արևելահայերենում

Աննա Աբաջյան

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2022 45-56

Հոդված

Կրոնական բովանդակություն ունեցող բառերն ու եզրույթները «Բուզանդարան պատմութիւնք» երկում

Աննա Աբաջյան, Անահիտ Յուզբաշյան

Էջմիածին 2022 50-65

Հոդված

ԴԱՐՁՎԱԾԱՅԻՆ ՄԻՎՎՈՐՆԵՐԸ ԴԱՎԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ԹՂԹԵՐՈՒՄ

ԱՆՆԱ ԱԲԱԶՅԱՆ, ԱՆԱՀԻՏ ՅՈՒԶԲԱՇՅԱՆ

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2020 51-61

Հոդված

IDIOMS IN “THE LIFE OF MASHTOTS” BY KORYUN

ANNA ABAJYAN, KNAR HARUTYUNYAN

Բանբեր հայագիտության 2020 193-205

Հոդված

ԴԱՐՁՎԱԾՆԵՐԻ ԵՎ ԴԱՐՁՎԱԾԱՅԻՆ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՃԱԿԱՆ ԱՐԺԵԸ Գ. ՆԱՐԵԿԱՑՈՒ

«ՄԱՏԵԱՆ ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ» ԴՈՒՍՈՒՄ

ԱՆՆԱ ԱԲԱԶՅԱՆ

Բանբեր Երևանի համալսարանի: Բանասիրություն: 2020 54-60

Հոդված

ԴԱՐՁՎԱԾԱՅԻՆ ՄԻՎՎՈՐՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ԹԱԴԵՎՈՍ ԱՌԱՔՅԱԼԻ «ՎԿԱՅԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ» ԵՎ

«ԳՅՈՒՏ ՆՇԽԱՐԱՑ» ԵՐԿԵՐՈՒՄ

Ա. Հ. Աբաջյան, Ա. Լ. Յուզբաշյան

Լեզու և լեզվաբանություն 2020 49-57

Մենագրություն

Գրաբարի դարձվածաբանություն

Ն. Դիլբարյան, Ա.Աբաջյան, Ա. Յուզբաշյան, Զ.Հարությունյան
2020 302

Հոդված

Դարձվածքները «Վկայաբանութիւն սրբոյն Շուշանկան» երկում
Աննա Աբաջյան, Անահիտ Յուզբաշյան

Armenological Issues (Հայագիտութեան հարցեր) 2019 183-193

Հոդված

Մանուկ Աբեղյանը բառարանագիր

Ա. Հ. Աբաջյան

Լեզու և լեզվաբանություն 2019 22-30

Ուսումնական ձեռնարկ

Միջին հայերենի ուղեցույց-քրեստոմատիա

Ա.Աբաջյան, Ն. Դիլբարյան, Ս.Գրիգորյան, Ն.Պարոնյան, Ա.Խաչատրյան

2019 320

Հոդված

Աբեղյանական գործող ուղղագրութեան անհիմն քննադատութիւնները

Աբաջյան Աննա

Աբեղյանական ընթերցումներ 2018 7-18

Հոդված

Մովսես Խորենացու <<Հայոց պատմութիւն>> երկի դարձվածքները (կառուցվածքային քննութիւն)

Աբաջյան Աննա, Հարությունյան Քնար

Աբեղյանական ընթերցումներ 2018 19-29

Ուսումնական ձեռնարկ

Հայոց լեզու և հայ գրականութիւն: 2018 թ. պետական ավարտական և միասնական քննութիւնների առաջադրանքների շտեմարան

Վաչագան Ավագյան, Միրցա Հալաբջյան, Փառանձեմ Մեյրիխանյան, Աննա Աբաջյան,

Աշխեն Ջրբաշյան, Ալբերտ Մակարյան, Լեոնիդ Թեյյան, Գայանե Խալաբջյան, Մարիամ Կուլախսզյան,

Գայանե Մկրտչյան, Ռիտա Սաղաթեյյան, Ռուբեն Սաքապետոյան, Պետրոս Կարեյան,

Արշալույս Գալստյան, Անիչկա Ղազարյան, Սամվել Մուրադյան, Աշոտ Գալստյան

2018 256

Հոդված

Մի քանի դիտարկումներ արևելահայերենի որոշիչ հոդի մասին

Աբաջյան Աննա

Ջահուկյանական ընթերցումներ 2017 5-14

Ուսումնական ձեռնարկ

Հայոց լեզու և հայ գրականութիւն. 2017թ. պետական ավարտական և միասնական քննութիւնների առաջադրանքների շտեմարան, մաս 4

Միրցա Հալաբջյան, Փառանձեմ Մեյրիխանյան, Աննա Աբաջյան, Աշխեն Ջրբաշյան,

Ալբերտ Մակարյան, Լեոնիդ Թեյյան, Գայանե Խալաբջյան, Մարիամ Կուլախսզյան,

Վաչագան Ավագյան, Գայանե Մկրտչյան, Ռիտա Սաղաթեյյան, Ռուբեն Սաքապետոյան,

Պետրոս Կարեյան, Արշալույս Գալստյան, Անիչկա Ղազարյան, Սամվել Մուրադյան, Աշոտ Գալստյան
2017 288

ՈՒՏՈՒՄՆԱԿԱՆ ՃԵՌՆԱՐԿ

Հայոց լեզու և հայ գրականություն: 2018 թ. պետական ավարտական և միասնական քննությունների առաջադրանքների շտեմարան: Մաս 2

Վաչագան Ավագյան, Միրցա Հալաջյան, Փառանձեմ Մեյթիխանյան, Աշխեն Ջրբաշյան, Ալբերտ Մակարյան, Ռիտա Սաղաթեյան, Մարիամ Կուլախսզյան, Լեոնիդ Թեյան, Աննա Աբաջյան, Գայանե Խալաթյան, Գայանե Մկրտչյան, Պետրոս Կարեյան, Անիչկա Ղազարյան, Արշալույս Գալստյան, Սամվել Մուրադյան, Ռուբեն Սաքապետոյան
2017 256

ՈՒՏՈՒՄՆԱԿԱՆ ՃԵՌՆԱՐԿ

Հայոց լեզու և հայ գրականություն: 2018 թ. պետական ավարտական և միասնական քննությունների առաջադրանքների շտեմարան: Մաս 3

Վաչագան Ավագյան, Միրցա Հալաջյան, Աննա Աբաջյան, Լեոնիդ Թեյան, Գայանե Խալաթյան, Գայանե Մկրտչյան, Արշալույս Գալստյան, Աշխեն Ջրբաշյան, Փառանձեմ Մեյթիխանյան, Մարիամ Կուլախսզյան, Ռիտա Սաղաթեյան, Ալբերտ Մակարյան, Ռուբեն Սաքապետոյան, Սամվել Մուրադյան, Անիչկա Ղազարյան, Պետրոս Կարեյան
2017 256

Դասագիրք

Հայոց լեզվի պատմություն

Ն. Դիրբարյան, Ա. Աբաջյան, Ա. Յուզբաշյան
2017 444

ՈՒՏՈՒՄՆԱԿԱՆ ՃԵՌՆԱՐԿ

Հայոց լեզու և հայ գրականություն. 2016թ. պետական ավարտական և միասնական քննությունների առաջադրանքների շտեմարան, մաս 1

Միրցա Հալաջյան, Աննա Աբաջյան, Գայանե Խալաթյան, Գայանե Մկրտչյան, Լեոնիդ Թեյան, Փառանձեմ Մեյթիխանյան, Աշխեն Ջրբաշյան, Ալբերտ Մակարյան, Ռիտա Սաղաթեյան, Արշալույս Գալստյան, Վաչագան Ավագյան, Մարիամ Կուլախսզյան, Սամվել Մուրադյան, Ռուբեն Սաքապետոյան, Պետրոս Կարեյան, Անիչկա Ղազարյան
2016 288

ՈՒՏՈՒՄՆԱԿԱՆ ՃԵՌՆԱՐԿ

Հայոց լեզու և հայ գրականություն. 2017թ. պետական ավարտական և միասնական քննությունների առաջադրանքների շտեմարան, մաս 2

Միրցա Հալաջյան, Փառանձեմ Մեյթիխանյան, Աշխեն Ջրբաշյան, Ալբերտ Մակարյան, Ռիտա Սաղաթեյան, Մարիամ Կուլախսզյան, Լեոնիդ Թեյան, Աննա Աբաջյան, Գայանե Խալաթյան, Գայանե Մկրտչյան, Պետրոս Կարեյան, Անիչկա Ղազարյան, Արշալույս Գալստյան, Վաչագան Ավագյան, Սամվել Մուրադյան, Ռուբեն Սաքապետոյան
2016 288

ՈՒՏՈՒՄՆԱԿԱՆ ՃԵՌՆԱՐԿ

Հայոց լեզու և հայ գրականություն. 2017թ. պետական ավարտական և միասնական քննությունների առաջադրանքների շտեմարան, մաս 3

Միրցա Հալաջյան, Աննա Աբաջյան, Լեոնիդ Թեյան, Գայանե Խալաթյան, Գայանե Մկրտչյան,

Արշալույս Գալստյան, Վաչագան Ավագյան, Աշխեն Ջրբաշյան, Փառանձեմ Մեյթիխանյան,
Մարիամ Կուլախսյան, Ռիտա Սաղաթեյան, Ալբերտ Մակարյան, Ռուբեն Սաքապետոյան,
Սամվել Մուրադյան, Անիչկա Ղազարյան, Պետրոս Կարեյան
2016 272

Գիտաժողովի կյուբ

Մ. Ասատրյանի կյանքն ու գիտական վաստակը
Աննա Աբաջյան

Գիտաժողովի կյուբ

Տեղաշարժեր արդի հայերենի բայի և խոնարհման համակարգում
Աբաջյան Աննա

Գիտաժողովի կյուբ

Մանուկ Աբեղյանի կյանքն ու գիտական գործունեությունը
Աննա Աբաջյան

Գիտաժողովի կյուբ

ՄԻ ՔԱՆԻ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐ ՀՈՒՆՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՏԵՐՄԻՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ԱՆՆԱ ԱԲԱԶՅԱՆ

Էլեկտրոնային կյուբ

Հայոց լեզվի պատմություն-1
Նարինե Հակոբի Դիլբարյան, Աննա Հենրիկի Աբաջյան, Անահիտ Լյուդվիգի Յուզբաշյան
